

Sygn. akt II PK 155/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa B. B.  
przeciwko [...] Zarządowi [...] w P.  
o odszkodowanie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 marca 2017 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 13 listopada 2015 r., sygn. akt VIII Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w P. na rzecz  
adwokat A. S. 2700 zł (dwa tysiące siedemset), tytułem pomocy  
prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,  
podwyższone o kwotę podatku od towarów i usług.**

### UZASADNIENIE

Powódka żądała zasądzenia kwoty 2.847 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę oraz 23.087 zł tytułem odszkodowania za naruszenie przez pracodawcę zakazu dyskryminacji.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z 11 czerwca 2015 r. oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z 13 listopada 2015 r. oddalił apelację powódki.

Wyrok Sądu Okręgowego powódka, reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, zaskarżyła w części, to jest w zakresie oddalenia złożonej przez nią apelacji co do kwoty 23.087 zł z tytułu odszkodowania z powodu naruszenia przez

pozwana zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu. Zarzucono naruszenie: (-) art. 6 k.c. w zw. z art. 18<sup>3b</sup> § 1 *in fine* k.p. przez błędne przyjęcie, że to powódkę obciąża ciężar dowodu w zakresie wykazania kryterium dyskryminującego i nierówności w zatrudnieniu; (-) art. 230 k.p.c. w zw. z art. 234 k.p.c. przez przyjęcie, że fakt dyskryminowania ze względu na niekorzystne ukształtowanie wynagrodzenia za pracę i innych warunków zatrudnienia nie został przez powódkę udowodniony; (-) art. 18<sup>3a</sup> § 1, 2 i 4, art. 18<sup>3b</sup> § 1 pkt 2, art. 18<sup>3c</sup> § 1 i 3 oraz art. 18<sup>3d</sup> k.p. polegające na ich niezastosowaniu z uwagi na przyjęcie, że powódka nie wskazała kryterium dyskryminacyjnego; (-) art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia i pominięcie przez Sąd drugiej instancji rozpoznania zarzutu wskazanego w pkt. II apelacji (dotyczącego twierdzeń w zakresie dyskryminacji w zatrudnieniu).

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na twierdzeniu, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego połączone z uchybieniami procesowymi. Argumentowała, że Sąd drugiej instancji przyjął błędne założenie, że to powódkę obciąża ciężar dowodu w zakresie wykazania kryterium dyskryminacyjnego i nierówności w zatrudnieniu na podstawie art. 6 k.c., w sytuacji gdy przepisem szczególnym w tym zakresie jest art. 18<sup>3b</sup> § 1 *in fine* k.p. Wskazując dalej, że w sytuacji gdy wskazała fakty związane z dyskryminowaniem jej osoby ze względu na niekorzystne ukształtowanie wynagrodzenia za pracę i innych warunków zatrudnienia, stanowisko co do wszystkich twierdzeń jest aktualne i wiążące do czasu udowodnienia przez pracodawcę, że podejmując kwestionowane działania kierował się obiektywnymi względami. Skutkiem wskazanego naruszenia było, zdaniem skarżącej, bezzasadne uznanie, że nie udowodniła dyskryminowania jej osoby ze względu na niekorzystne ukształtowanie wynagrodzenia za pracę i innych warunków zatrudnienia. Ponadto, konsekwencją popełnionych przez Sąd drugiej instancji uchybień było nierozpoznanie istoty sprawy w zakresie roszczeń powódki z tytułu naruszenia zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu. Zdaniem skarżącej, Sąd drugiej instancji nie odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji i nie wyjaśnił, z jakich przyczyn ich nie podziela, co nie pozwala na przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonej części orzeczenia. Skutkiem

wszystkich ww. uchybień, według skarżącej, było niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy art. 18<sup>3a</sup> § 1, 2 i 4 k.p., art. 18<sup>3b</sup> § 1 pkt 2 k.p., art. 18<sup>3c</sup> § 1, 3 k.p., i art. 18<sup>3d</sup> k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Należy jednocześnie podkreślić, że na etapie przedsądu ocenie podlegają tylko wskazane przez skarżącą przesłanki przedsądu (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.), a nie podstawy skargi kasacyjnej z art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (por. przykładowo postanowienie SN z 9 maja 2008 r., II PK 15/08, LEX nr 490359).

Pełnomocnik skarżącej wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej opiera na twierdzeniu o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienia SN: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134) wielokrotnie wyjaśniano, że odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżąca musi wykazać, w czym – w jej ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, czy postanowienie SN z 11 grudnia 2015 r., I PK 68/15, LEX nr 2021943). Przy czym, sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie SN z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743). Należy jednocześnie wyjaśnić, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej, od której zależy przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania, występuje wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego – dla oceny naruszenia przepisów prawa procesowego - można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych; oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439). Warto również podkreślić, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie SN z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; postanowienie SN z 1 grudnia 2015 r., I PK 68/15, LEX nr 2021943).

Analiza zaskarżonego wyroku z perspektywy wskazanych we wniosku naruszeń prawa materialnego i procesowego, nie uzasadnia oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd drugiej instancji, odnosząc się do zarzutu apelacji naruszenia art. 18<sup>3a</sup> oraz art. 18<sup>3c</sup> k.p. ocenił, że w ustalonych okolicznościach sprawy zarzut ten jest nieuzasadniony. Jednocześnie podkreślił, że do stwierdzenia istnienia dyskryminacji w zatrudnieniu niezbędne jest wykazanie przez podnoszącego zarzut dyskryminacji kryterium dyskryminacyjnego, a powódka takiego kryterium nie wskazała. Ponadto, zdaniem Sądu, powódka nawet nie uprawdopodobniła drugiej przesłanki istotnej dla zastosowania art. 18<sup>3a</sup> k.p., tj. nierówności w zatrudnieniu co do warunków pracy i warunków wynagradzania.

Sąd Okręgowy prawidłowo zidentyfikował okoliczności, których wystąpienie skutkuje przeniesieniem ciężaru dowodu z powódki dochodzącej odszkodowania z tytułu dyskryminacji na pozwanego pracodawcę. Wniosek ten wynika z uwzględnienia dominującego w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiska zakładającego odrębność zasady równego traktowania pracowników jednakowo wypełniających takie same obowiązki i zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu (por. przykładowo wyrok SN z 24 maja 2007 r., II PK 308/06, LEX nr 898856; wyrok SN z 3 września 2010 r., I PK 72/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 4; wyrok SN z 7

grudnia 2011 r., II PK 77/11, Monitor Prawa Pracy 2012 nr 3, s. 149-152; wyrok SN z 18 kwietnia 2012 r., II PK 196/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 73; wyrok SN z 2 października 2012 r., II PK 82/12, LEX nr 1365774; wyrok SN z 18 września 2014 r., III PK 136/13, OSNP 2016 nr 2, poz. 17). Logiczną konsekwencją takiego rozróżnienia jest przyjęcie, że w sporach, w których pracownik wywodzi swoje roszczenia z faktu naruszenia wobec niego zakazu dyskryminacji, na nim spoczywa obowiązek przytoczenia takich okoliczności faktycznych, które uprawdopodobnią nie tylko to, że jest lub był mniej korzystnie od innych pracowników wykonujących pracę jednakową lub jednakowej wartości, ale i to, że zróżnicowanie spowodowane jest lub było niedozwoloną przyczyną (art. 18<sup>3b</sup> § 1 pkt 1 w zw. z art. 18<sup>3a</sup> § 1 k.p.). Dopiero w razie uprawdopodobnienia obu tych okoliczności na pracodawcę przechodzi ciężar wykazania (udowodnienia), że to nierówne traktowanie - jeżeli faktycznie nastąpiło - było obiektywnie usprawiedliwione i nie wynikało z przyczyn pozwalających na przypisanie mu działania dyskryminującego pracownika. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wskazuje, że była dyskryminowana ze względu na niekorzystne ukształtowanie wynagrodzenia za pracę i innych warunków zatrudnienia. Ze stwierdzenia tego nie wynika niedozwolone kryterium różnicowania pracowników, a jedynie sfera, w jakiej zdaniem skarżącej była dyskryminowana. Przy braku wskazania przez powódkę kryterium dyskryminacji w trakcie postępowania, uwzględniając powołane wyżej orzecznictwo, skarga kasacyjna jest oczywiście niezasadna.

Z tych powodów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 8 pkt 5 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 5, § 16 ust. 4 pkt 2, a także § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801) oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

l.n